

DRIE TUINEN FIETSROUTE

LANGS NATUURTUINEN IN VALKENSWAARD, RIETHOVEN EN WAALRE
ROUTE 22 km

Introductie

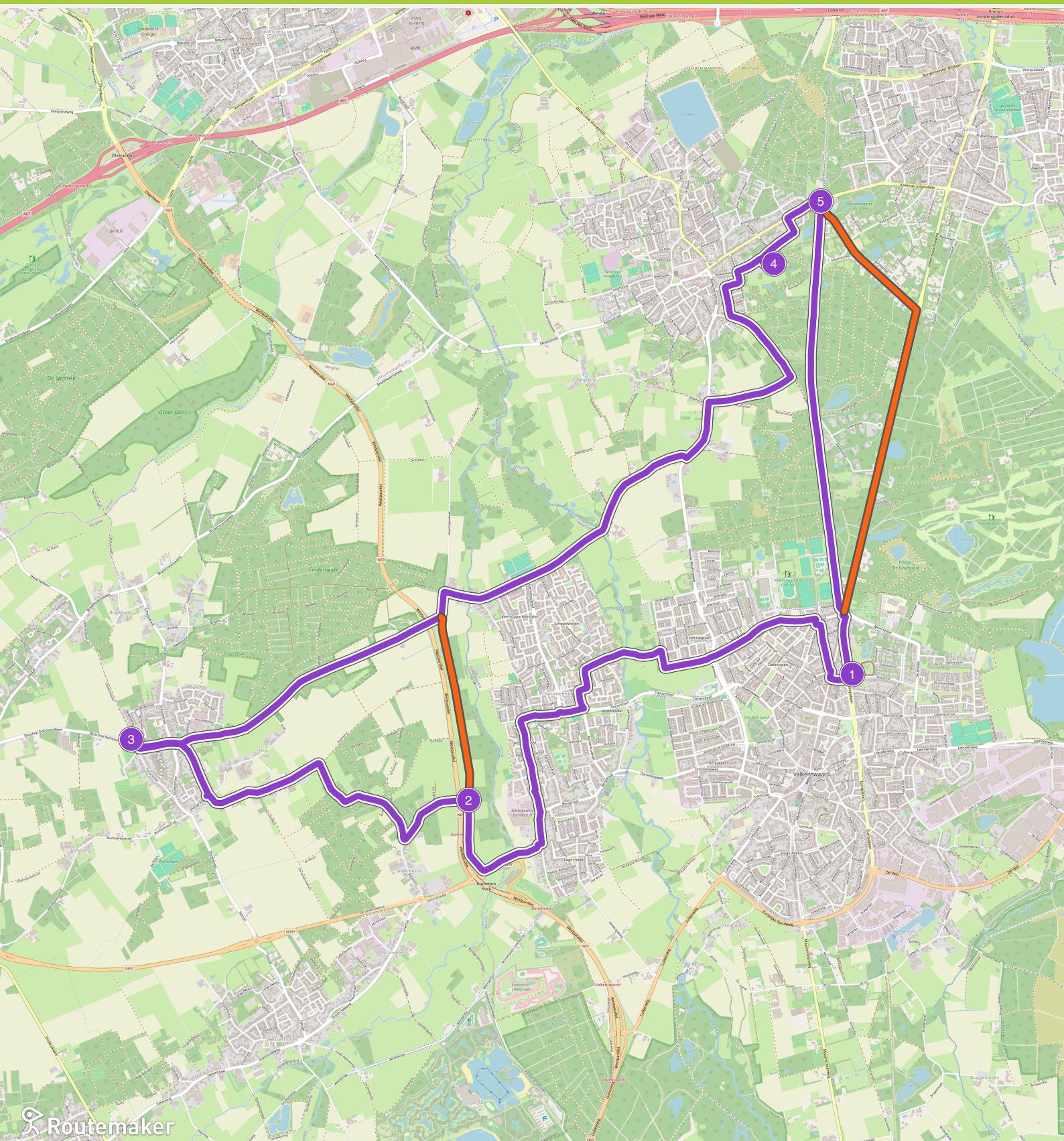
IVN Valkenswaard-Waalre heeft twee natuurtuinen: een heemtuin in Valkenswaard en een vlindertuin in Waalre. De vlinder-insectentuin in Riethoven is sinds 2025 zelfstandig maar hoorde daarvoor ook bij het IVN. Alle tuinen zijn overdag gratis en vrij toegankelijk. Geniet van de natuur!

Route gemaakt door

Deze route is gemaakt door IVN Valkenswaard-Waalre. Heb je op- of aanmerkingen: mail s.v.p. naar webmaster.valkenswaard.waalre@ivn.nl.

Drie tuinen fietsroute

Langs natuurtuinen in Valkenswaard, Riethoven en Waalre

Drie tuinen fietsroute

Praktische informatie

De route voert grotendeels over vrijliggende fietspaden. Het makkelijkst is om de route met de klok mee te fietsen.

Naar de startlocatie

Startpunt is IVN-gebouw D'n Nieuwe Hof, Bosstraat 25, 5553CK Valkenswaard.
Men kan ook starten bij één van de andere tuinen.

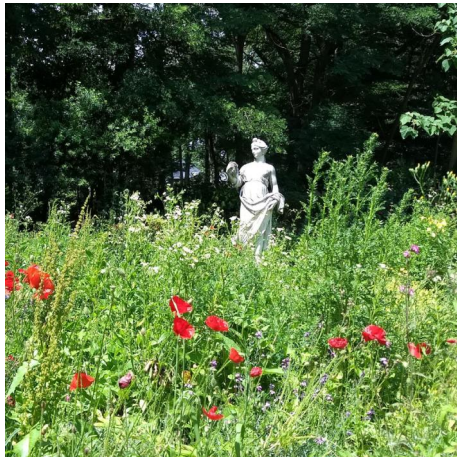
Einde van de route

Drie tuinen fietsroute

22 km

1

D'n Nieuwe Hof en heemtuin

Flora

Heemtuin in Valkenswaard

Achter natuureducatiecentrum D'n Nieuwe Hof in Valkenswaard ligt sinds 1988 een heemtuin met een groot aantal planten. De tuin is dagelijks vrij toegankelijk.

Uitgangspunt is, zoveel mogelijk Nederlandse wilde planten in de tuin te laten zien. Deze planten zijn gegroepeerd naar plantenfamilie. Bij de meeste plantbedden is op bordjes aangegeven om welke soort het gaat.

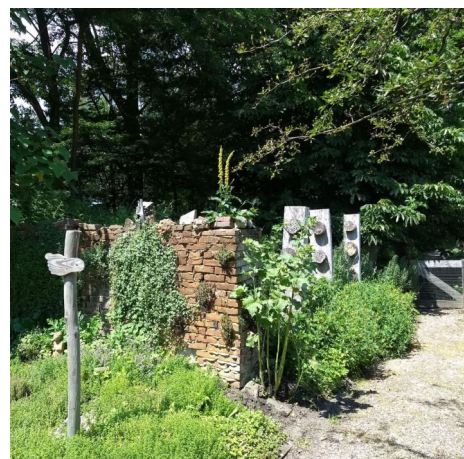
Voor vogels en insecten

Een aantal jaren na de eerste aanleg zijn enkele stukken aan de tuin toegevoegd. Gezien vanuit de tuin is aan de rechterkant van het gebouw een vogelbroedbosje aangelegd.

Hierin zijn elementen opgenomen die van een tuin een voor vogels aantrekkelijke plek maken, zoals besrijke struiken, een wat rommelig 'overhoekje', een drinkschaal en natuurlijk de nodige nestkasten. Per nestkast is aangegeven voor welke bewoner hij geschikt is.

Helemaal achteraan in de tuin, het verst van het gebouw verwijderd, is een stapelmuur voor insecten gebouwd. Solitaire bijen en wespen vinden hier een goed onderkomen, net zoals in de houten insectenhôtels die dichtbij de poort staan.

De insectenmuur is in 2012 gerenoveerd met een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij, net zoals het vogelbosje. Tevens is in 2012 door het jeugd IVN een nieuw insectenhotel geplaatst.

Insectenmuur

Start blote-voetenpad

Blote-voetenpad

In 2015 is de tuin uitgebreid met een blote-voetenpad, als onderdeel van natuurbelevingspark De Kleine Meer. Het jeugd IVN heeft geholpen om dit pad aan te leggen. In 2025 is het pad grondig gerenoveerd.

Onderhoud

De tuinwerkgroep onderhoudt de tuin op woensdagochtend en verzorgt de open dagen in de zomerperiode. De open dagen worden georganiseerd in samenwerking met de naast de heemtuin gelegen Velt-tuin. Op aanvraag zijn rondleidingen mogelijk.

Route-aanwijzing

Steek bij het IVN-gebouw de Europalaan over en ga rechtdoor. Volg verder de routelijn op de kaart.

<https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/op-pad/kom-langs/heemtuin-valkenswaard/> (Meer over de heemtuin)

Start alternatieve route 1

Viaduct of niet?

De standaardroute gaat hier linksaf, over een voetgangersviaduct. Dat betekent een klein stukje stijgen en dalen met de fiets aan de hand.

Als je dit niet wilt of kunt, ga je rechtdoor. Neem de eerste mogelijkheid linksaf. Dit is helaas wel dezelfde weg die je ook bij terugkeer uit Riethoven zult volgen.

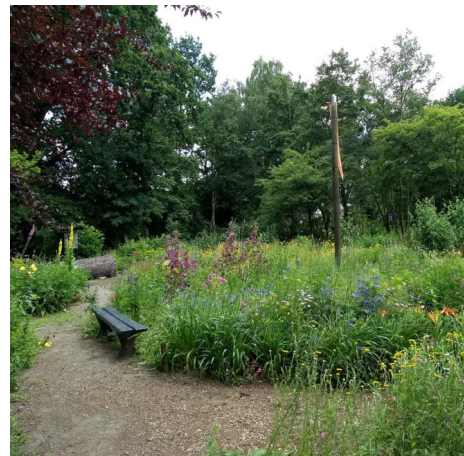
Vlinder-insectentuin

Insectentuin in Riethoven

Aan de rand van Riethoven, nabij de kruising Rythoviusdreef - Stevertsebaan, ligt sinds 1997 de Vlinder-insectentuin. Ruim 25 jaar geleden is de tuin opgezet door het toenmalige Jeugd IVN van Riethoven. Sinds 2025 is de tuin geen onderdeel meer van IVN Valkenswaard-Waalre, maar zelfstandig.

Vernieuwing en verplaatsing

Een aantal jaren na de oprichting was er wat achterstallig onderhoud. Dit is in 2013 en 2014 opgepakt in samenspraak met de

Rustpunt

gemeente Bergeijk. Het insectenhotel, toch wel de blikvanger in de tuin, is in 2013 vernieuwd. Ook aan de beplanting is veel gedaan.

Met Boomfeestdag hebben kinderen van de Riethovense basisschool St. Willibrordus onder andere een honingboom geplant. In het najaar van 2014 droeg IVN Bergeijk-Eersel haar steentje bij: ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de afdeling kreeg de tuin een appelboom.

Prieel

In 2017 is bij de ingang een prieel geplaatst. In 2018 is de tuin een stukje naar het noorden opgeschoven. Bij de aanleg van een vrijliggend fietspad langs de Rythoviusdreef moest een strook van de tuin opgeofferd worden. Hiervoor is extra grond teruggekomen aan de andere zijde van de tuin.

Onderdak voor insecten

In de tuin kun je op je gemak rondlopen of op een bankje genieten van de rust. Veel planten in de tuin zijn voorzien van naambordjes.

Insectenhotel

Insectenhotels

Als het warm genoeg is, is het de moeite waard om te kijken welke insecten zich vertonen bij de insectenflat en het insectenhotel. Ook bij de poel en het muurtje kun je genieten van de dierenwereld.

De tuin is vrij en gratis toegankelijk.

<https://meerriethoven.nl/pronkwandeling/vlindertuin/> (Meer over vlinder-insectentuin)

Vlindertuin

Vlindertuin in Waalre

Op het terrein van de oude gemeentekwekerij in Waalre-dorp is sinds juni 2003 een echte vlindertuin! Na een beginperiode waarin de tuin er wat kaal uit zag, wordt de begroeiing nu steeds weelderiger.

De tuin is vrij te bezoeken. In het vlinderseizoen, dat wil zeggen tussen 1 april en 1 oktober, zijn vrijwilligers in de tuin aan het werk op dinsdagmorgen en woensdagmiddag. Zij vertellen graag over de tuin en geven antwoord op vragen.

Ingang Vlindertuin Waalre

Op onbemande momenten zorgen de ca. 20 informatiebordjes in de tuin ervoor dat de bezoeker van alles kan opsteken over het vlinderleven.

Bloeiende siertuin met nectarkroeg

Activiteiten

In het vlinderseizoen - tussen 1 april en 1 oktober - wordt wekelijks onderhoud gepleegd. Bij goed weer werken we buiten het seizoen door.

Daarnaast worden elke week de dagvlinders geïnventariseerd voor de Vlinderstichting. Ook zijn er regelmatig speciale activiteiten zoals kindermiddagen, werkdagen en tellingen van nachtvlinders.

Voor insecten én mensen

Niet alle vlinders houden van dezelfde omgeving of dezelfde planten, en rupsen zijn nog kieskeuriger. In de Vlindertuin zijn kleine stukjes te zien van allerlei biotopen, zoals heide, grasland en bos.

Bovendien is een flink stuk ingeruimd voor een vlindervriendelijke siertuin. Om van te genieten, maar ook om ideeën op te doen voor de eigen tuin!

Siertuin met bijenhotel

Entree en siertuin

Alle bezoekers komen de Vlindertuin binnen bij de entree. Wie wil, kan hier de fiets stallen. Vanuit de entree zijn de siertuin en de biotopen bereikbaar.

In de siertuin staan allerlei planten die interessant zijn voor vlinders. Er staan vooral heel veel nectarplanten. De meeste zijn bij tuinliefhebbers wel bekend. Soms staat er een bijzondere variëteit, meestal met kleinere bloemen.

Tuinplanten die vooral zijn gekweekt voor de bloemen, leveren vaak weinig nectar. Een minder grote bloem kan ook heel mooi zijn en veel interessanter voor vlinders. In de siertuin is bovendien een plaatsje ingeruimd voor een kruidentuin en een moestuin.

Bloeiende siertuin

Biotopen

Het grootste deel van de tuin laat stukjes van de soorten leefgebieden (biotopen) zien die in Brabant voorkomen. Bij de diverse biotopen staan informatieborden. Hierop wordt uitgelegd welk belang de biotoop heeft voor vlinders.

De poel achterin de vlindertuin is een trekpleister voor allerlei soorten libellen en amfibieën.

Bijenhotel

Het bijenhotel in de siertuin biedt nestgelegenheid aan allerlei soorten solitaire bijen en wespen. Er zijn voorgeboorde gaten van verschillende diameters in hout en steen; bosjes bamboe, vlierhout en riet; en er ligt los zand.

Dichtbij het bijenhotel staan enkele stukken boomstam om op te zitten, zodat de activiteit van de bewoners goed bekeken kan worden.

<https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/op-pad/kom-langs/vlindertuin-waalre/>
(Meer over de vlindertuin)

5

Start alternatieve route 2

Alternatief vanaf 23-01-2026

Vanaf 23-01-2026 is het fietspad over de Oude Spoorbaan tussen Waalre en Valkenswaard afgesloten. Volg het alternatief over Lissevenlaan en Eindhovenseweg.

Oud gedeelte Huis van Waalre